

Pregătirea pentru schimbările demografice în Nord-Vestul României

Notă de sinteză pentru factorii de decizie

Despre OCDE

OCDE este un forum în care guvernele colaborează pentru a aborda provocările economice, sociale și de mediu ale globalizării. OCDE se află, de asemenea, în prima linie a eforturilor de înțelegere și de sprijinire a guvernelor pentru a răspunde la noi evoluții și preocupări, precum guvernanta corporativă, economia informațională și provocările legate de îmbătrânirea populației. Organizația oferă un cadru în care guvernele pot compara experiențele în materie de politici publice, căuta răspunsuri la probleme comune, identifica bune practici și colabora pentru a coordona politicile publice naționale și internaționale.

Pentru mai multe informații: www.oecd.org.

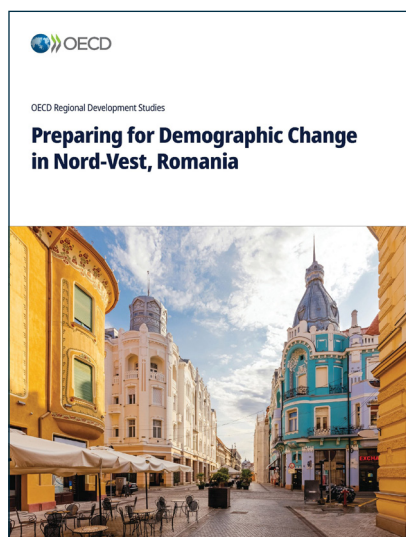
Despre Centrul pentru Antreprenoriat, IMM-uri, Regiuni și Orașe (CFE)

Centrul ajută guvernele locale, regionale și naționale să valorifice potențialul antreprenorilor și al întreprinderilor mici și mijlocii, să promoveze regiuni și orașe incluzive și durabile, să stimuleze crearea de locuri de muncă la nivel local și să pună în aplicare politici turistice coerente. Pentru mai multe informații: www.oecd.org/cfe/.

Despre Comitetul pentru politici de dezvoltare regională al OCDE (RDPC)

Din 1999, Comitetul pentru politici de dezvoltare regională al OCDE (RDPC) elaborează și implementează politici locale eficiente pentru îmbunătățirea nivelului de trai și a bunăstării cetățenilor din toate regiunile, orașele și zonele rurale. Acesta furnizează date subnaționale comparabile la nivel internațional pentru a alimenta dezbaterile globale privind politicile, finanțele și guvernanta.

Cartea completă este disponibilă la:
Preparing for Demographic Change in Nord-Vest, Romania

OECD Publishing, Paris
<https://doi.org/10.1787/21b50ace-en>

©OCDE 2025

Acest document este publicat sub responsabilitatea Secretarului General al OCDE. Opiniile exprimate și argumentele utilizate în prezentul document nu reflectă neapărat punctul de vedere oficial al țărilor membre ale OCDE. Documentul și orice hartă inclusă în acesta nu aduc atingere statutului sau suveranității asupra vreunui teritoriu, delimitării frontierelor și granițelor internaționale și denumirii vreunui teritoriu, oraș sau zonă.

Acest document a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Opiniile exprimate în prezentul document nu reflectă în niciun fel poziția oficială a Uniunii Europene.

Adaptarea la schimbările demografice poate face din Nord-Vest un loc mai bun de trăit, poate stimula activitatea economică și poate contribui la păstrarea și atragerea tinerilor

Regiunea Nord-Vest este una dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale României. Este situată strategic în nord-vestul țării. Economia regiunii s-a apropiat constant de media Uniunii Europene (UE), înregistrând a treia cea mai rapidă creștere a PIB-ului regional din România în ultimii zece ani. Creșterea economică a fost susținută de orașele dinamice ale regiunii, de cele douăsprezece universități, de sectorul emergent al tehnologiei informației și de capitalul natural semnificativ.

În pofida acestor puncte forte, Nord-Vest a cunoscut un declin demografic pe termen lung, deși într-un ritm mai lent decât media națională. În perioada de zece ani care a precedat anul 2024, populația regiunii a scăzut cu 1,8%. În această perioadă, aproximativ 4 500 de persoane au părăsit regiunea în fiecare an, inclusiv mulți tineri. Din cauza migrației ridicate a tinerilor, Comisia Europeană a identificat Regiunea Nord-Vest ca fiind expusă riscului de a cădea într-o „capcană a dezvoltării talentelor”. Pentru a rămâne atractivă, regiunea va trebui să se adapteze la noua realitate demografică.

Valorificarea talentelor în regiunile Europei

Acest studiu face parte din inițiativa „Ajutarea regiunilor să se adapteze la schimbările demografice”, care vizează sprijinirea a zece regiuni din Uniunea Europeană care se confruntă cu rate ridicate de plecare a tinerilor, în vederea elaborării de politici publice care să răspundă provocărilor demografice. Acesta a fost realizat în cadrul pilonului 2 al [Mecanismului de stimulare a talentelor](#)

(TBM) al Comisiei Europene (CE), lansat în 2023 în urma Comunicării CE privind [valorificarea talentelor în regiunile Europei](#). Studiul vizează sprijinirea regiunilor în formarea, reținerea și atragerea persoanelor cu abilitățile și competențele necesare pentru a atenua impactul schimbărilor demografice.

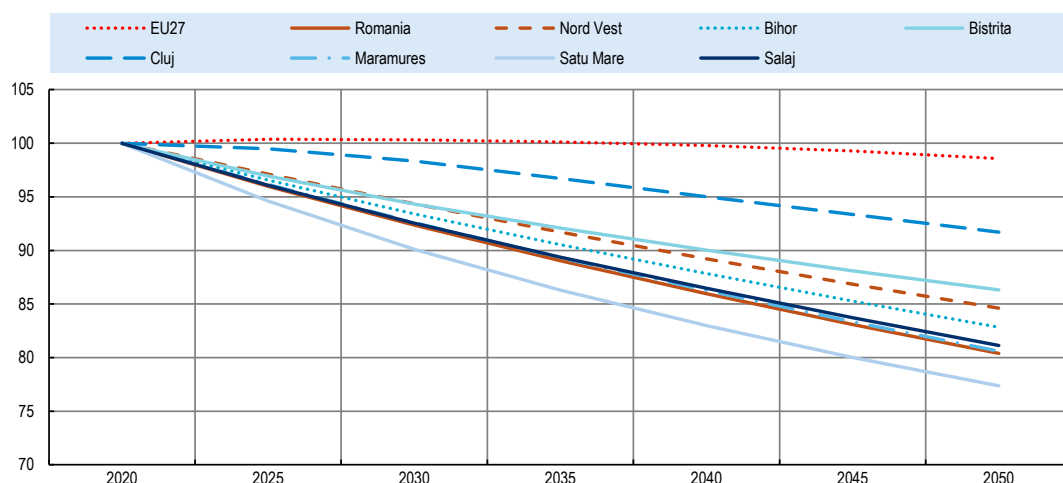
În pofida dificultăților demografice pe termen lung, emigrația încetinește pe măsură ce unele centre urbane prosperă.

Problemele demografice din Nord-Vest sunt cauzate atât de schimbările naturale, cât și de emigrație. Rata fertilității în România este de 1,54 copii per femeie, sub rata de înlocuire de 2,1. Generația născută în timpul boomului natalității de la sfârșitul anilor 1960 și 1970 îmbătrânește. Deși regiunea s-a confruntat în trecut cu o rată ridicată a emigrației, rata plecărilor a scăzut recent, pe măsură ce regiunea a devenit mai atractivă. În pofida acestor schimbări, se preconizează că populația din Nord-Vest va scădea cu 15% până în 2050, ajungând la 24% mai puțini rezidenți de vârstă activă (15-64 ani) și la 41% mai puțini rezidenți tineri (15-49 ani). Se preconizează, de asemenea, o îmbătrânire a populației, cu o creștere de 23% a numărului de rezidenți în vârstă (peste 65 de ani).

Tendențele demografice variază semnificativ în regiunea Nord-Vest. Cluj-Napoca, Oradea și Baia Mare continuă să atragă locuitori din zonele rurale ale regiunii și din alte părți ale României. Acest lucru este susținut de sectorul puternic al învățământului superior (concentrat în Cluj-Napoca), care atrage în regiune persoane diverse și tinere. Județele preponderent rurale Sălaj, Maramureș și Satu Mare se micșorează mai rapid. Se preconizează că acestea vor avea cu 20% mai puțini locuitori până în 2050 (Figura 1).

Figura 1. Se preconizează că regiunea Nord-Vest se va micșora într-un ritm mai lent decât România în ansamblu

Notă: Previzunile sunt realizate în 2019. Este recomandată prudența în interpretarea previziunilor demografice, deoarece acestea se bazează pe diverse ipoteze. În timp ce ratele de fertilitate și piramida de vârstă sunt adesea accentuate în previziuni, tiparele de migrație rămân mai incerte și mai dificil de anticipat, ceea ce le poate transforma într-un factor esențial în conturarea viitoarei structuri demografice a regiunii.

Sursa: Eurostat (2021[]), Balanțe și indicatori demografici pe tip de proiecție și regiune NUTS 3.

Creșterea sectoarelor cu nivel ridicat de calificare a dus la o penurie de forță de muncă calificată

Nord-Vest are o economie diversificată și în creștere. Deși PIB-ul pe cap de locuitor (24 370 EUR) rămâne sub media UE (39 088 EUR), în ultimul deceniu regiunea a înregistrat a treia cea mai rapidă rată de creștere economică din România. Performanța economică robustă este indicată de o creștere de 79% a productivității muncii. Deși rata șomajului în Nord-Vest este scăzută și în scădere, situându-se la 4%, ponderea populației inactive rămâne ridicată, la 32,2% (grupa de vârstă 15-64 de ani), semnificativ peste media UE (22,5%).

Economia regiunii Nord-Vest se concentrează pe sectoarele primare, industrie, comerț și transporturi. Sectorul industrial reprezintă aproximativ 28% din forța de muncă regională, cu mult peste media UE de 17%. Agricultură este, de asemenea, dominantă, cu 10% din forța de muncă, peste media UE (3%). Structura economică a regiunii evoluează treptat către o economie cu un nivel mai ridicat de calificare, activitățile profesionale, științifice și tehnice reprezentând 45% din creșterea ocupării forței de muncă între 2014 și 2020. Deși este în curs o transformare pozitivă, regiunea rămâne limitată de un deficit de competențe care este exacerbă de emigrarea tinerilor. Piața forței de muncă este deosebit de tensionată în industriile ce necesită un nivel ridicat de calificare.

Emigrarea tinerilor pune la încercare baza de talente a regiunii

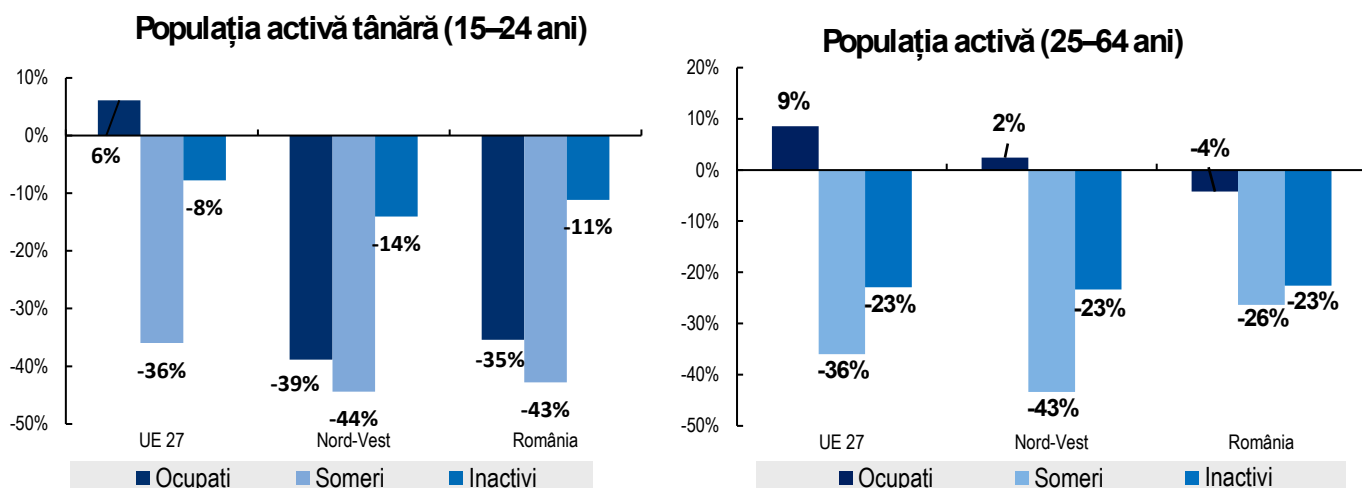
Ca în mare parte din România, rata de emigrare a tinerilor este ridicată. În perioada 2011-2021, regiunea a înregistrat o rată anuală de emigrare de 1,2% din populația tânără. În ciuda prezenței universităților și a oportunităților de muncă emergente, mulți tineri pleacă. Populația tânără activă (cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani) a scăzut cu 39% între 2011 și 2022 (Figura 2). O populație tânără mai mică riscă să agraveze deficitul de competențe și să exercite presiune asupra sectoarelor publice, cum ar fi educația și sănătatea, care deja se confruntă cu dificultăți în atragerea lucrătorilor tineri.

O serie de programe naționale, regionale și locale sunt deja puse în aplicare pentru a dezvolta, reține și atrage tinerii. Strategia națională pentru tineret, inițiativa Talent T4S3 și Com'ON Cluj-Napoca sunt printre numeroasele exemple puse în aplicare pentru a face față acestei provocări. Cu toate acestea, vor fi necesare eforturi intersectoriale și pe mai multe niveluri pentru a atenua migrația tinerilor.

Figura 2. Forța de muncă tânără este deja în scădere

Creșterea populației în fiecare categorie a pieței muncii, pe regiuni și grupe de vârstă (2011-22)

Sursa: Elaborare OCDE pe baza bazelor de date OCDE privind regiunile și orașele <http://oe.cd/geostats>.

Un cadru fragmentat de guvernare multinivel și o coordonare insuficientă limitează răspunsurile politicilor locale la schimbările demografice

România este o țară unitară, cu două niveluri de administrație subnațională (județeană și locală). Deși țara a trecut printr-un proces gradual de descentralizare, responsabilitățile subnaționale rămân oarecum limitate. În 2022, administrațiile județene și locale erau responsabile de 21,5% din cheltuielile publice (sub media UE de 34,3%) și jumătate din investițiile publice. România are, de asemenea, opt regiuni de dezvoltare statistică care corespund unităților teritoriale NUTS 2, fiecare având o agenție de dezvoltare regională (ADR) corespunzătoare, care a devenit recent autoritate de gestionare pentru programele regionale finanțate din FEDR. ADR Nord-Vest este autoritatea de gestionare în regiunea Nord-Vest.

Guvernul central are responsabilități în majoritatea domeniilor legate de schimbările demografice, în timp ce administrațiile județene și locale sprijină implementarea politicilor publice și realizarea investițiilor. Guvernul central a adoptat măsuri care vizează schimbarea tendințelor demografice, inclusiv în ceea ce privește fertilitatea, familiile și reintegrarea cetățenilor români din străinătate. Guvernul central a intervenit, de asemenea, prin măsuri dedicate îngrijirii pe termen lung și îmbătrânirii active, educației și ocupării forței de muncă. Administrațiile județene și locale, precum și ARD Nord-Vest, se concentrează în principal pe gestionarea schimbărilor demografice prin investiții care vizează creșterea atractivității.

Îmbunătățirea planificării de amenajare a teritoriului și o coordonare îmbunătățită între nivelurile de guvernare pot contribui la creșterea atractivității regiunii.

Nord-Vest se confruntă cu centre metropolitane în creștere rapidă, înregistrarea incompletă a terenurilor și capacități de planificare neuniformă. Periferiile urbane din jurul orașelor Cluj-Napoca și Oradea continuă să se extindă rapid, suprafața construită dublându-se în mai puțin de două decenii (Figura 3). Creșterea suburbană, determinată de familiile care caută mai mult spațiu și de studenții care caută locuințe la prețuri accesibile, are loc adesea pe terenuri virgine cu acces limitat la servicii publice, ceea ce crește costurile de infrastructură și de mediu. În același timp, zonele rurale și unele zone din centrul orașelor se confruntă cu rate ridicate de neocupare, probleme nerezolvate legate de moșteniri și clădiri abandonate.

Optimizarea cadrului de urbanism și amenajare a teritoriului ar putea asigura un răspuns coordonat la schimbările demografice. Instrumentele de amenajare a teritoriului sunt depășite și fragmentate. Planul de amenajare a teritoriului zonal regional (PATZR) nu a mai fost actualizat din 2003, planurile de amenajare a teritoriului la nivel de județ (PATJ) variază ca domeniu de aplicare și calitate, iar planurile urbane generale locale (PUG) sunt adesea insuficiente din cauza constrângerilor tehnice și financiare. În plus, coordonarea între măsurile de planificare spațială, de locuințe și sectoriale este slabă, cadastrul este incomplet, instrumentele digitale sunt subutilizate, iar integrarea proiecțiilor demografice este limitată.

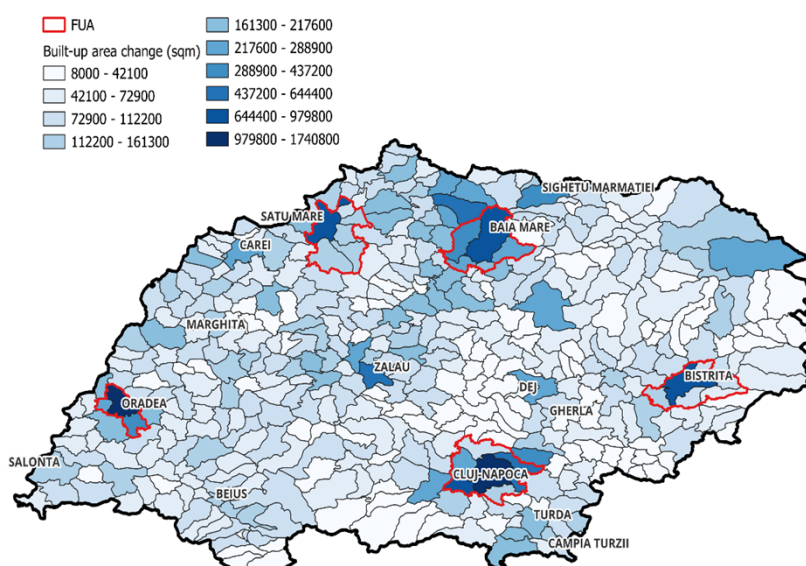
Îmbunătățirea accesului la locuințe la prețuri accesibile în zonele urbane ar ajuta orașele dinamice din regiune să rămână magnet pentru tineri. Succesul zonelor urbane, în special al orașelor Cluj-Napoca și Oradea, a dus la creșterea costurilor locuințelor pentru rezidenți. Cluj-Napoca a înregistrat o dublare a tranzacțiilor imobiliare între 2014 și 2019. O mai bună coordonare a măsurilor în materie de locuințe și amenajare a teritoriului ar putea contribui la soluționarea problemei costurilor locuințelor. Reformele naționale în materie de amenajare a teritoriului și inițiativele UE, precum Planul european pentru locuințe la prețuri accesibile, ar putea contribui, de asemenea, la modernizarea cadrelor de planificare, la îmbunătățirea accesibilității și la crearea de comunități mai compacte și mai reziliente.

Adaptarea proactivă a terenurilor și clădirilor poate contribui la asigurarea unei utilizări eficiente a terenurilor pe măsură ce populația se schimbă. O parte semnificativă a clădirilor rezidențiale din Nord-Vest sunt deja vacante – o situație care se va agrava probabil odată cu scăderea populației. În județul Sălaj, rata de neocupare a crescut de la 15% în 2008 la 18% în 2018 și se preconizează că va depăși 20% până în 2030. În unele zone din județul Cluj, rata de neocupare depășește deja 50%. Utilizarea ineficientă a terenurilor și a proprietăților este legată de prevalența reședințelor secundare, a caselor părințești moștenite și a abandonului proprietăților din cauza migrației. Finalizarea cadastrului și îmbunătățirea cadrului legal de expropriere ar putea sprijini adaptarea utilizării terenurilor.

Figura 3. Zonele construite se extind în orașe și în zonele rurale

Evoluția zonelor construite, 2010-2020 (mp)

Sursa: Pesaresi M., Politis P. (2023), „GHS-BUILT-S R2023A - GHS built-up surface grid, derived from Sentinel2 composite and Landsat, multitemporal (1975-2030)”, Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare (JRC), <https://doi.org/10.2905/9F06F36F-4B11-47EC-ABB0-4F8B7B1D72EA>; OCDE (2021, OECD.Stat (bază de date), <https://stats.oecd.org/> (accesat la 14 aprilie 2025).

Recomandările OCDE

Simplificarea cadrului de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru a sprijini un răspuns coordonat la schimbările demografice

Coordonarea planurilor spațiale județene	Consiliile județene, împreună cu ADR-urile și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) ar putea actualiza Planul spațial regional zonal (PATZR) pentru a alinia planurile spațiale județene și locale și pentru a se asigura că investițiile finanțate sunt integrate sistematic în cadrele de planificare regională, județeană și urbană.
Consolidarea coordonării între planurile urbane locale la nivel metropolitan	Autoritățile locale din zonele metropolitane, precum Cluj-Napoca și Oradea, ar putea elabora planuri urbane metropolitane integrate, aliniate la Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană, pentru a ghida dezvoltarea teritorială coerentă, a reduce costurile de planificare prin coordonare și a asigura eligibilitatea pentru finanțare din Fondul de coeziune.
Digitalizarea amenajării teritoriului și a planificării urbane	MDLPA, Institutul Național de Statistică și ADR-urile ar putea consolida planificarea spațială bazată pe dovezi prin digitalizarea hărților, dezvoltarea de sisteme GIS și de date cuprinzătoare cu proiecții demografice și sprijinirea autorităților locale prin consolidarea capacităților, finanțare ținută și instrumente digitale.

Îmbunătățirea accesului la locuințe la prețuri accesibile în zonele urbane

Facilitarea dezvoltării locuințelor în zonele care se confruntă cu o cerere în creștere	Administrațiile județene ar trebui să se asigure că PATJ-urile ghidează centrele metropolitane către dezvoltarea de locuințe accesibile și cu densitate mai mare, utilizând instrumente precum bonusuri de densitate și zonare flexibilă, consolidând în același timp restricțiile în zonele cu servicii insuficiente și simplificând procedura de autorizare.
Finanțarea directă a locuințelor sociale și accesibile	Autoritățile locale din zonele urbane în creștere ar putea actualiza reglementările privind utilizarea terenurilor pentru a capta creșterea valorii terenurilor și pentru a solicita contribuții la locuințele accesibile, în timp ce ADR Nord-Vest ar putea ajuta municipalitățile să acceseze finanțare din partea UE și BEI pentru a sprijini locuințele sociale, regenerarea urbană și inițiativele de locuințe accesibile durabile.
Facilitarea absorbției fondurilor UE pentru renovarea clădirilor rezidențiale cu mai mulți proprietari	Autoritățile locale ar trebui să simplifice procedurile de aprobare pentru proiectele finanțate de UE, înlocuind cerințele de unanimitate cu praguri standard de două treimi, în timp ce agențiile de dezvoltare regională și municipalitățile ar putea îmbunătăți comunicarea pentru a se asigura că proprietarii de locuințe sunt informați cu privire la oportunitățile de finanțare.
Promovarea utilizării mecanismelor de captare a valorii terenurilor	ARD Nord-Vest și autoritățile locale ar putea promova utilizarea pe scară mai largă a mecanismelor de captare a valorii terenurilor, cum ar fi obligațiile dezvoltatorilor și taxele de infrastructură, pentru a finanța facilități publice și infrastructura de transport în zone metropolitane cu creștere rapidă, precum Cluj-Napoca și Oradea.

Sprijinirea adaptării eficiente a terenurilor și clădirilor pe măsură ce scade populația

Îmbunătățirea datelor cu privire la tranzacțiile imobiliare și cu clădiri	MDLPA, cu sprijinul ADR Nord-Vest, ar putea dezvolta o bază de date imobiliară cuprinzătoare, accesibilă publicului, care să acopere tranzacțiile, locuințele secundare, proprietățile vacante, calitatea locuințelor și datele istorice privind proprietățile.
Utilizarea instrumentelor fiscale pentru a încuraja utilizarea mai eficientă a proprietăților	Autoritățile locale ar putea utiliza impozite mai mari pe proprietăți pentru locuințele secundare și vacante pentru a activa locuințele subutilizate, în timp ce ADR Nord-Vest ar putea sprijini accesul la fonduri FEDR pentru reabilitare, măsuri care vor depinde de date fiabile privind locuințele și gradul lor de ocupare.
Finalizarea cadastrului național	Agencia Națională de Cadastru și Registru Funciar ar trebui să finalizeze cadastrul național și registrul funciar pentru a spori transparența pieței, a reduce durata tranzacțiilor, a preveni disputele privind proprietățile și a facilita exproprierea proprietăților nerevendicate și vacante.
Simplificarea procesului de expropriere pentru a încuraja adaptarea	MDLPA ar trebui să consolideze legitimitatea exproprierii prin asigurarea unor proceduri transparente și a unei despăgubiri echitabile, inclusiv prin simplificarea cerințelor pentru proiectele de mică amploare și stabilirea unui cadru juridic clar pentru gestionarea proprietăților nerevendicate.

Consolidarea cadrului de guvernanta multಿನivel si imbunatatirea coordonarii facilita adaptarea la noua realitate demografica

Schimbările demografice vor exercita o presiune semnificativă asupra cadrului de guvernanta multಿನivel. Un răspuns eficient ar putea fi susținut de planificarea strategică pe termen lung, actualizarea structurii teritoriale, autonomia suplimentară a județelor și a localităților și consolidarea finanțelor publice subnaționale.

Îmbunătățirea planificării strategice pe termen lung poate contribui la alinierea investițiilor la cererea viitoare. Deși planificarea strategică la nivel regional a fost consolidată progresiv în ultimii ani, aceasta rămâne fragmentată și ar putea fi mai strategică. Strategia națională de dezvoltare teritorială pentru România (SDTR) este depășită și subtilizată, iar Planul de dezvoltare regională Nord-Vest ar putea fi mai orientat spre viitor. Strategiile de dezvoltare județene și locale variază, fiind adesea limitate de coordonarea, capacitatea și datele insuficiente.

Adaptarea structurii teritoriale și consolidarea cooperării în Nord-Vest ar putea contribui la menținerea eficienței serviciilor publice pe măsură ce populația se modifică. Structura teritorială în Nord-Vest este relativ fragmentată. La nivel local, aproximativ 80% din administrațiile locale din Nord-Vest au mai puțin de 5 000 de locuitori, peste media OCDE. Clasificarea localităților din România în orașe, sate și cătune este depășită, ceea ce are un impact asupra finanțării și resurselor umane din localități (Tabelul 1). În plus, cooperarea intermunicipală între zonele urbane și rurale rămâne limitată și este adesea sectorială. Cooperarea poate fi dificilă din cauza proceselor decizionale unilaterale, a constrângerilor de capacitate și a finanțării. Sunt necesare eforturi continue pentru a sprijini zonele metropolitane și pentru a promova asociațiile de dezvoltare intercomunitară.

Creșterea treptată a competențelor administrațiilor subnaționale și a autonomiei fiscale ar putea facilita răspunsuri mai locale la schimbările demografice și la nivel de atractivitate. Administrațiile locale sunt bine poziționate pentru a răspunde, dar capacitatea lor de acțiune este limitată. Ele reprezintă doar 21% din cheltuielile publice totale (sub media OCDE de 27%), aproximativ jumătate din acestea fiind direcționate către investiții (cu mult peste media OCDE de 11,3%). Progresele către o mai mare descentralizare în România, inclusiv în Nord-Vest, au fost limitate, în parte din cauza diferențelor mari în ceea ce privește capacitatea administrativă între localități. Unele municipalități din Nord-Vest au o capacitate ridicată și ar putea prelua treptat responsabilități suplimentare.

Consolidarea finanțelor administrațiilor județene și locale ar sprijini un răspuns echitabil și local la schimbările demografice. România are un cadru fiscal interguvernamental complex, cu o autonomie locală limitată. Administrațiile județene și locale depind în mare măsură de subvenții și transferuri, care reprezintă 83,7% din venituri (cu mult peste media OCDE de 42,7%). Sistemele de repartizare a TVA și a impozitului pe venit sunt complexe, opace și alocate în mod specific (earmarked). Reformele recente ale Legii finanțelor publice locale au urmărit să îmbunătățească distribuția impozitului pe venit pentru zonele metropolitane și organismele de cooperare intermunicipală, dar finanțarea nu este întotdeauna alocată. În plus, colectarea impozitelor locale este încă incipientă, fiind printre cele mai scăzute din țările OCDE.

Tabelul 1. Peste jumătate din orașele și localitățile din Nord-Vest nu îndeplinesc criteriile relevante privind populația

Clasificarea localităților în funcție de populație și statut administrativ

	Număr de locuitori					TOTAL
	40 000 +	40 000 – 10 000	10 000 – 5 000	5 000	< 1 500	
Orașe	7	8				15
Orașe		13	11	4		28
Comune	1	5	45	283	69	403

Sursa: OCDE (2024) [Date financiare regionale și municipale dezagregate](#); Legea nr. 351/2001; Populație bazată pe recensământul din 2021

Recomandările OCDE

Îmbunătățirea planificării strategice pe termen lung pentru a alinia mai bine investițiile la populația viitoare

Actualizarea și adoptarea Strategiei naționale de dezvoltare teritorială	În conformitate cu Legea privind amenajarea teritoriului și urbanismul (Legea nr. 350/2001), MDLPA este responsabilă de elaborarea periodică a strategiei de sprijinire a unei dezvoltări echilibrate, coerente și durabile.
Bazarea strategiilor de dezvoltare pe proiecții demografice pe termen lung	MDLPA poate lua în considerare instruirea tuturor organismelor administrative relevante să includă în strategiile de dezvoltare proiecții demografice pe termen lung elaborate în mod independent.
Îmbunătățirea capacității de planificare strategică regională	Agencia de Dezvoltare Regională Nord-Vest poate promova rolul Planului său de Dezvoltare Regională ca mecanism de coordonare și prioritizare a investițiilor în cadrul Nord-Vest, asigurând în același timp includerea părților locale interesate, astfel încât investițiile să răspundă nevoilor locale.
Angajarea într-un proces de consultare structurat cu diverse părți interesate cu privire la strategiile de dezvoltare	ADR Nord-Vest ar trebui să desfășoare un proces de consultare structurat cu părțile interesate la nivel național, județean și local (în special tinerii) pentru a contribui la elaborarea următorului Plan de dezvoltare regională.
Consolidarea statisticilor locale	Institutul Național de Statistică ar trebui să continue să îmbunătățească disponibilitatea și calitatea datelor la nivel local, inclusiv proiecțiile demografice și datele privind calitatea serviciilor publice, locuințele, sănătatea, educația, competențele și finanțele administrației locale.

Adaptarea structurilor teritoriale la schimbările demografice

Actualizarea structurii teritoriale administrative	MDLPA ar trebui să actualizeze clasificarea autorităților locale (orașe, localități și comune) pentru a se alinia la criteriile definite, cum ar fi pragurile minime de populație.
Simplificarea cadrului juridic pentru fuziunile voluntare ale autorităților locale	MDLPA și alte ministere relevante ale guvernului central ar avea de câștigat din revizuirea procesului legislativ și simplificarea proceselor administrative și legislative pentru fuziuni.
Elaborarea de orientări pentru cooperarea intermunicipală	ADR Nord-Vest, în colaborare cu MDLPA și asociațiile relevante ale administrațiilor locale, ar putea lua în considerare elaborarea de modele de proiecte pentru structuri eficiente de cooperare intermunicipală și manuale practice care să ofere îndrumări juridice și procedurale.
Alocarea de fonduri pentru investiții care favorizează cooperarea intermunicipală	ADR Nord-Vest ar putea lua în considerare introducerea unor criterii de eligibilitate care să impună autorităților locale să îndeplinească un criteriu de populație sau să stabilească mecanisme de cooperare intermunicipală într-o zonă funcțională pentru a fi eligibile pentru accesarea anumitor programe finanțate de RDA.
Consolidarea cadrului de cooperare intermunicipală	MDLPA, cu sprijinul asociațiilor relevante ale autorităților locale, ar putea dezvolta în continuare finanțarea țintită, stimulentele și formarea profesională pentru a încuraja asociațiile de dezvoltare intercomunitară și consorțiile administrative, în special în zonele depopulate.
Consolidarea guvernancei metropolitane	MDLPA ar putea lua în considerare continuarea consolidării cadrului juridic pentru zonele metropolitane, pentru a clarifica responsabilitățile față de cele ale autorităților locale.
Utilizarea transferurilor interguvernamentale pentru a încuraja cooperarea intermunicipală	Ministerul Finanțelor, în cooperare cu MDLPA, ar putea dori să continue să se bazeze pe recente modificări ale finanțării organismelor de cooperare intermunicipală (de exemplu, asociație de dezvoltare intercomunitară, consorții administrative), facilitând în continuare cooperarea prin acorduri de finanțare.
Valorificarea instrumentului de investiții teritoriale integrate (ITI) al Comisiei Europene	Cu sprijinul Comisiei Europene, RDA Nord-Vest ar putea îndruma părțile interesate să utilizeze ITI în zonele metropolitane, să ofere consiliere privind crearea de strategii, să verifice conformitatea cu principiile UE și să se asigure că există o componentă integrată pentru consolidarea capacităților.
Facilitarea investițiilor regionale intersectoriale	MDLPA ar putea dori să exploreze oportunități pentru evoluția continuă a autorităților regionale, pentru a asigura un răspuns eficient și eficace la provocările strategice, cum ar fi schimbările demografice.

Recomandările OCDE

Creșterea treptată și asimetrică a autonomiei administrațiilor subnaționale pentru a facilita răspunsuri locale mai adaptate la schimbările demografice și la atractivitatea regională

Crearea unui proiect-pilot pentru acordarea de competențe suplimentare localităților cu capacitate ridicată

In line with Romania's 2017 General Strategy for Decentralisation, the MDPWA could consider identifying a selection of local authorities in Nord-Vest who have sufficient capacity (e.g. cities above 40 000 population) to implement a pilot program to grant selected additional competencies.

Dezvoltarea unui tablou de bord public cu indicatori

ARD Nord-Vest ar putea crea un tablou de bord ușor de utilizat, cu indicatori cantitativi privind autoritățile locale, și ar putea evidenția bunele practici ale autorităților locale.

Dezvoltarea competențelor sectorului public local

MDLPA, împreună cu asociațiile de orașe, localități și comune, ar putea întreprinde o evaluare a lacunelor în materie de competențe și ar putea implementa programe de formare centralizate.

Îmbunătățirea proactivă a serviciilor publice pentru a consolida retenția talentelor și a spori calitatea vieții

Schimbările demografice vor avea un impact variat asupra serviciilor publice din Nord-Vest. Pe măsură ce populația scade și îmbătrânește, numărul studenților va scădea, în timp ce cererea de servicii medicale va crește. Îmbunătățirea transportului și a conectivității digitale va rămâne esențială.

Îmbunătățirea transportului public poate contribui la o mai bună reflectare și influențare a tendințelor demografice. Transportul public din Nord-Vest este insuficient și fragmentat, ceea ce subminează atractivitatea regională și accesul la locuri de muncă și servicii publice (în special pentru tineri, minorități și vârstnici). Investiții majore existente îmbunătățesc deja infrastructura rutieră și de transport public din regiune, dar investițiile nu vor fi suficiente în sine. Sistemele de planificare a transportului public rămân fragmentate între jurisdicții, iar planificarea transportului este insuficient integrată, ceea ce necesită o coordonare îmbunătățită.

Va fi necesară creșterea calității sistemului regional de sănătate pentru a răspunde nevoilor unei populații în curs de îmbătrânire. Rezultatele în materie de sănătate în regiune sunt slabe. Locuitorii din Nord-Vest au o rată a mortalității de o dată și

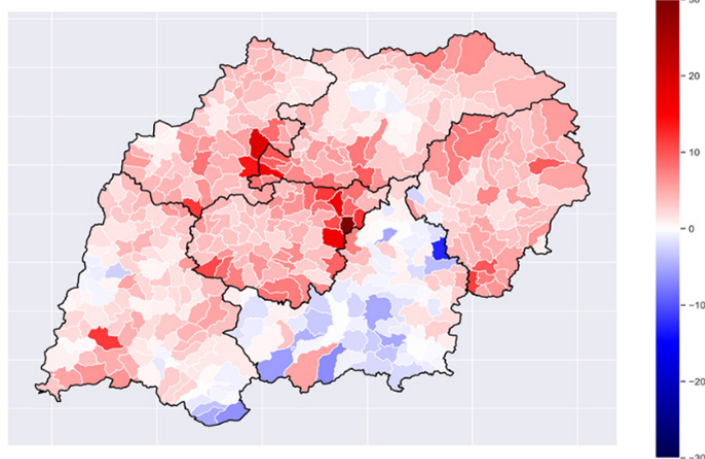
jumătate mai mare decât media UE. Deși regiunea a beneficiat de investiții semnificative în spitale, sistemul nu este încă pe deplin pregătit pentru o populație mai în vârstă. Accesul la servicii medicale preventive rămâne limitat. Zonele rurale duc lipsă de resurse și personal, în ciuda programelor de stimulare a mobilității lucrătorilor. Vor fi necesare reforme și investiții suplimentare pentru a îmbunătăți rezultatele în materie de sănătate.

Va fi necesară îmbunătățirea accesului la educație și a calității acesteia pentru a îmbunătăți rezultatele sociale și economice și pentru a compensa impactul economic negativ al schimbărilor demografice. La sfârșitul ciclului gimnazial, elevii au o probabilitate de 1,5 ori mai mare decât colegii lor din UE de a nu atinge competențele de bază în matematică, citire și științe. Decalajul dintre mediul urban și cel rural este mare, opt din zece elevi din mediul rural având competențe matematice inadecvate, de două ori mai mult decât elevii din mediul urban. Deși ADR Nord-Vest a sprijinit investiții semnificative în educație, sistemul se confruntă cu provocări continue și presiuni asupra costurilor (Figura 4), necesitând acțiuni la toate nivelurile de guvernare.

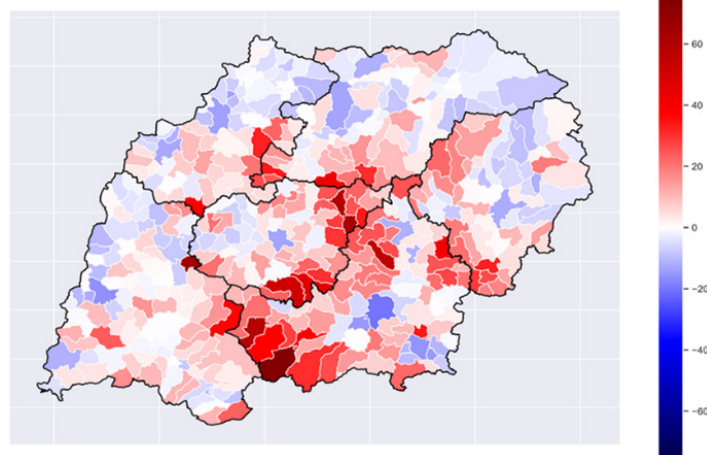
Figura 4. Se preconizează că educația va deveni mai scumpă în majoritatea localităților

Costul modelat pe elev al învățământului primar pe localitate, variația procentuală între 2011 și 2035 (stânga) și costurile din 2035 în raport cu media localităților din România (dreapta).

Variația costurilor pe elev între 2011 și 2035, %

Costurile pe elev în 2035 în raport cu localitatea mediană din România, %

Sursa: Calculele OCDE bazate pe OCDE-CE/JRC (2021), Accesul și costul serviciilor de educație și sănătate, <https://doi.org/10.1787/4ab69cf3-en>

Recomandările OCDE

Îmbunătățirea transportului public pentru a reflecta și influența mai bine tendințele demografice

Crearea unor structuri de coordonare intermunicipală pentru a contribui la integrarea transportului public	Toate zonele metropolitane din Nord-Vest ar putea explora potențialele beneficii ale înființării unor organisme integrate care să asigure transportul public la nivel urban funcțional, așa cum există în cazul Companiei de Transport Public Cluj-Napoca.
Facilitarea conexiunilor urbane-rurale	Administrațiile județene din Nord-Vest ar avea de câștigat din explorarea standardelor minime pentru deplasările inter-localități între așezările cu o anumită dimensiune și cel mai apropiat centru regional de servicii.
Explorarea soluțiilor de transport public la cerere	ADR Nord-Vest ar putea monitoriza progresul unei varietăți de soluții de transport la cerere și ar putea analiza dacă această tehnologie are potențialul de a sprijini în mod eficient accesul la mobilitate în zonele slab populate, într-un mod care să îmbunătățească accesul în zonele rurale.

Îmbunătățirea accesului la educație și a calității acesteia pentru a îmbunătăți rezultatele sociale și economice și a compensa impactul economic negativ al schimbărilor demografice

Dezvoltarea și testarea cooperării intermunicipale pentru învățământul primar	Ministerul Educației ar putea explora dezvoltarea unui proiect-pilot pentru a încuraja partajarea facilităților educaționale între autoritățile locale din zonele afectate de scăderea populației de vârstă școlară, unde există școli alternative în apropiere și unde elevii dispun de mijloace de transport fiabile.
Elaborarea de orientări naționale pentru reorganizarea rețelei școlare	Ministerul Educației poate colabora cu asociațiile autorităților locale pentru a elabora orientări pentru reorganizarea rețelei școlare, inclusiv utilizarea indicatorilor pentru a fundamenta deciziile, cerințele de consultare a părților interesate și opțiunile în diferite scenarii de proiecție a numărului de elevi.
Dezvoltarea unui sistem digital de învățământ la distanță	Ministerul Educației ar putea analiza potențialul unui sistem de învățământ digital la distanță, promovând „Școala online” și manuale și resurse digitale create în cadrul proiectului România Educată.
Elaborarea unui indice al dezavantajelor educaționale	Ministerul Educației ar putea lua în considerare elaborarea unui indice cuprinzător bazat pe costuri și dezavantaje sociale pentru a informa finanțarea în vederea oferirii unui sprijin social mai bun (de exemplu, consilieri școlari și psihologi) și a unor experiențe educaționale personalizate.
Dezvoltarea unui plan de investiții pentru facilități de îngrijire a copiilor	ADR Nord-Vest ar putea colabora cu autoritățile locale pentru a identifica nevoile și pentru a dezvolta un plan de finanțare pentru facilități de îngrijire a copiilor, în vederea obținerii de fonduri pentru investiții în capacitatea de îngrijire a copiilor.
Revizuirea costului unitar al educației pentru a informa formula de finanțare a școlilor	Direcțiile județene pentru educație din Nord-Vest sau Ministerul Educației ar putea revizui costul unitar al educației în școlile din Nord-Vest și identifica deficitele de finanțare.
Investirea în dezvoltarea forței de muncă din domeniul educației	ADR Nord-Vest ar putea finanța dezvoltarea profesională și formarea profesorilor ca parte a investiției sale în capitalul uman, în special în comunitățile defavorizate.
Acordarea de subvenții pilot angajatorilor pentru educația duală	Agencia de dezvoltare regională din Nord-Vest ar putea acorda subvenții condiționate unice pentru a sprijini angajatorii care iau în considerare oferirea de oportunități de formare în cadrul sistemului de educație duală.

Recomandările OCDE

Îmbunătățirea calității sistemului regional de sănătate pentru a răspunde mai bine nevoilor unei populații în curs de îmbătrânire

Colectarea de date detaliate privind sănătatea și implementarea strategiei de planificare a forței de muncă	Ministerul Sănătății ar putea continua să extindă datele disponibile în Strategia multianuală pentru dezvoltarea resurselor umane în domeniul sănătății, pentru a sprijini investiții mai informate și decizii mai bine fundamentate în materie de politică de sănătate.
Investiții pentru îmbunătățirea accesului la servicii medicale de calitate	Ministerul Sănătății ar putea întreprinde o nouă revizuire a sistemului de asistență medicală primară, identifica factorii care stau la baza subutilizării asistenței medicale primare și propune reformele necesare pentru transformarea sistemului de sănătate.
Continuarea dezvoltării centrelor locale de sănătate publică și a programelor de sănătate preventivă	ADR Nord-Vest ar putea acorda prioritate finanțării măsurilor de sănătate publică și preventivă și ar putea încuraja autoritățile locale să elaboreze propuneri concrete și bazate pe dovezi pentru investiții în acest domeniu.
Eliminarea obstacolelor din calea formării medicale în spitalele rurale	Direcțiile județene de sănătate din Nord-Vest ar putea beneficia de o colaborare mai strânsă cu universitățile medicale locale pentru a elimina barierele din calea formării în spitalele regionale și pentru a explora extinderea obligațiilor de serviciu rural la alte forme de formare practică (cum ar fi stagii) și la alți lucrători din domeniul sănătății (cum ar fi asistenții medicali).
Creșterea investițiilor în centrele de sănătate rurale și în unitățile de îngrijire pe termen lung din afara centrelor urbane	ADR Nord-Vest ar putea investi mai mult în centrele comunitare de sănătate și îngrijire pe termen lung pentru a reduce povara asupra spitalelor și a facilita îmbătrânirea sănătoasă prin accesul sporit la serviciile de sănătate.
Inovarea programelor locale de sănătate publică	Administrațiile județene și locale ar putea testa programe de promovare a sănătății publice și a îmbătrânirii sănătoase.

Mai multe informații:

www.oecd.org/en/topics/sub-issues/demographic-change-in-regions.html

Urmăriți-ne pe

@OECD_local |

/company/oecd-local

blog: oecdcoito.blog/

oecdlocal.bsky.social

Abonați-vă la newsletter

